

"Қазақстан Республикасының Әскери доктринасын бекіту туралы" Қазақстан Республикасының Президенті Жарлығының жобасы туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 29 қыркүйектегі № 1106 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**
«Қазақстан Республикасының Әскери доктринасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Президенті Жарлығының жобасы Қазақстан Республикасы Президентінің қарауына енгізілсін.

Қазақстан Республикасының
Премьер-Министрі *К. Мәсімов*

Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығы Қазақстан Республикасының Әскери доктринасын бекіту туралы

«Қазақстан Республикасының қорғанысы және Қарулы Күштері туралы» 2005 жылғы 7 қаңтардағы Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 2-тармағының 2) тармақшасына сәйкес **ҚАУЛЫ ЕТЕМІН:**

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасының Әскери доктринасы бекітілсін.
2. Қазақстан Республикасының Үкіметі Қазақстан Республикасының Әскери доктринасын іске асыру жөніндегі шараларды қабылдасын.
3. «Қазақстан Республикасының Әскери доктринасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 21 наурыздағы № 299 Жарлығының (Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 2007 ж., № 8, 83-құжат) күші жойылды деп т а н ы л с ы н .

4. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Президенті *Н. Назарбаев*

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и қ а с ы
П р е з и д е н т і н і ң
2 0 1 1 ж ы л ғ ы _____
№ _____ Ж а р л ы ғ ы м е н
БЕКІТІЛГЕН

Қазақстан Республикасының Әскери доктринасы Мазмұны

- 1 . К і р і с п е
2. Қазақстан Республикасының әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы

4. Қорытынды

1. Кіріспе

Қазақстан Республикасының Әскери доктринасы (бұдан әрі - Әскери доктрина) мемлекеттің әскери қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, соғыстар мен қарулы жанжалдарды (бұдан әрі - әскери жанжалдар) болдырмауға, әскери ұйымды дамытуға, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды қолдануға көзқарастар жүйесін б і л д і р е д і .

Әскери доктрина Қазақстан Республикасының әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы мемлекеттік саясатты жүргізу мақсаттарын, негіз қалаушы қағидаттары мен ны с а н д а р ы н а й қ ы н д а й д ы .

Әскери доктрина әскери теория ережелеріне, орта мерзімді перспективада әлемдегі және өңірдегі әскери-саяси жағдайды кешенді бағалауға және оны дамытуды стратегиялық бол жа у ға негізделеді.

Әскери доктринаның құқықтық негізін Қазақстан Республикасының Конституциясы , заңдары, Қазақстан Республикасы Президентінің жарлықтары, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік-құқықтық актілері, сондай-ақ Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттар құрайды.

Әскери доктринаның қорғаныстық сипаты бар, оның ережелерінде бейбітшілікті дәйекті түрде ұстанатындығы елдің ұлттық мүддесін табанды қорғаумен, әскери қауіпсіздігіне кепілдік берумен үйлеседі.

Әскери доктринада әскери қауіпсіздіктің қазіргі заманғы, оның ішінде асимметриялы қатерлер - кибертерроризмді, этноұлттық және діни экстремизмді, қарудың заңсыз таралуын қоса алғанда, халықаралық терроризмге, қарсы күрес ескеріле отырып, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды дамыту шарттары мен негізгі бағыттары нақтыланады.

Әскери доктринада мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) Қазақстан Республикасының әскери қауіпсіздігі - жеке тұлғаның, қоғам мен мемлекеттің өмірлік маңызы бар мүддесінің әскери күштерді қолданумен немесе оны қолдану ниетімен байланысты сыртқы және ішкі қатерлерден қорғалу жай-күйі;

2) әскери жанжал - әскери күшті қолданумен мемлекеттер, халықтар, әлеуметтік топтар арасындағы қақтығыс, қарсы күресу, қайшылықтарды шешу нысаны (ұғым соғыс пен қарулы жанжалдарды қоса алғанда, барлық қарулы қарсы күресу түрлерін қ а м т и д ы) ;

3) соғыс - саяси, экономикалық және басқа да мақсаттарға қол жеткізу үшін қарулы күш көрсету құралдарын қолдануға көше отырып, мемлекеттер, халықтар және

элеуметтік топтар арасындағы қарым-қатынастардың өзгеруіне байланысты
қ о ғ а м д ы қ - с а я с и қ ұ б ы л ы с ;

4) қарулы жанжал - ауқымы шектелген қарулы қақтығыс, мемлекет соғыс жағдайына өтпеген кезде қарулы күш көрсету құралдарын қолдана отырып, ұлттық, этникалық, діни және басқа да қайшылықтарды шешу нысаны;

5) төмен қарқынды әскери жанжал - бұл шекаралық жанжалдар эскалациясы, ел ішіндегі заңсыз қарулы құралымдардың және террористік ұйымдардың әрекеті нәтижесінде туындаған қарулы жанжал;

6) орташа қарқынды әскери жанжал - бұл қуатты экономикасы мен әскери әлеуеті жоқ елдер арасындағы соғыс;

7) жоғары қарқынды әскери жанжал - бұл әскери және экономикалық жағынан қуатты мемлекеттер (мемлекеттер коалициялары) қатысатын соғыс;

8) мемлекеттің әскери ұйымы - бірлескен қызметі Қазақстан Республикасының әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерді шешуге бағытталған Қарулы Күштер, басқа да әскерлер мен әскери құралымдар, мемлекеттік органдар мен ұйымдар жиынтығы ;

9) жеткілікті қамтылған әскерлер топтамасы - төмен қарқынды жанжалдар туындаған кезде әскери қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерді дербес орындауға қабілетті тұрарлық (ведомствоаралық) әскерлер топтамасы;

10) Қарулы Күштерді стратегиялық өрістету - бұл Қарулы Күштерді бейбіт жағдайдан соғыс жағдайына көшіруді, әскерлер (күштер) топтамаларын жедел-стратегиялық (жедел) өрістетуді, әскерлерді (күштерді) стратегиялық қайта топтастыруды, бірінші кезектегі стратегиялық резервтерді өрістетуді қамтитын іс - ш а р а л а р к е ш е н і ;

11) әскери қауіпсіздік қатері - саяси және өзге де мақсаттарға қол жеткізу үшін әскери күш көрсету құралдарын қолдану мүмкіндігін, орын алған қайшылықты әскери-күш көрсету әдістерімен шешу ниетін болжайтын тұрақсыздық факторы.

2. Қазақстан Республикасының әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы ағымдағы жағдайды талдау

Қазақстан Республикасының әскери қауіпсіздігі мемлекеттер арасындағы ынтымақтастық пен тату көршілік қарым-қатынастар, олардың теңдік және бір-бірінің ішкі істеріне араласпау, халықаралық дауларды бейбіт жолмен шешу саясатын жүргізумен, болжанатын қатерлерге сүйене отырып, бірінші болып қарулы күшті қолданудан бас тартумен, мемлекеттің әскери ұйымын нығайтумен, оларды бейтараптандырудың неғұрлым тиімді нысандары мен тәсілдерін айқындаумен және пайдаланумен қамтамасыз етіледі.

Қазақстан Республикасының бұрынғы Әскери доктринасында айқындалған

бағыттарды іске асыру шеңберінде әскери қауіпсіздікті қамтамасыз ету, мемлекеттің әскери ұйымын жетілдіру, шағын, бірақ техникалық тұрғыдан жарактандырылған және ұтқырлығы жоғары Қарулы Күштерді құру мақсатында іс-шаралардың елеулі ауқымы о р ы н д а л д ы .

Қазіргі уақытта Қазақстанда Құрлық әскерлерінен, Әуе қорғанысы күштерінен және Әскери-теңіз күштерінен тұратын Қарулы Күштердің оңтайлы үш түрлі құрылымы қ ұ р ы л д ы .

Құрлық әскерлерінің құрамына төрт өңірлік қолбасшылықтың әскерлері, сондай-ақ Аэроұтқыр әскерлері, Зымыран әскерлері мен артиллерия кірді. Бұл Қарулы Күштердің құрлықтағы жауынгерлік қабілетті құрауышын құруды аяқтауға мүмкіндік берді.

Әскер тектерін - Әскери-әуе күштері мен Әуе шабуылына қарсы қорғаныс әскерін тиімді дамыту үшін Әуе қорғанысы күштерінің құрылымы нақтыланды.

Бірқатар стратегиялық бағыттарда жеткілікті қамтылған әскерлер топтамаларын құру аяқталды, батыс стратегиялық бағытында әскерлер топтамалары нығайтылуда.

Мемлекеттің әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелерінде жоспарлау жүйесін жетілдіру және ведомствоаралық өзара іс-қимыл үдерісі жалғастырылуда.

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Ішкі әскерлерінің құрылымы және оны дамыту кезең-кезеңімен және жоспарлы түрде жүзеге асырылуда, ол ұдайы әзірліктегі, жеке тұлғаның, қоғам мен мемлекеттің қауіпсіздігін қамтамасыз ету, адам мен азаматтың құқықтары мен бостандықтарын қылмыстық және өзге де заңға қарсы қол сұғушылықтан қорғау үшін арналған ұтқыр, кәсіби даярланған әскерлерді құруға ы қ п а л е т е д і .

Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Шекара қызметі Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын күзету жүйесін жетілдіруде. Бес өңірлік басқарма құрылды: «Оңтүстік», «Солтүстік», «Шығыс», «Батыс», «Жағалық қорғаныс». Кеден одағының жұмыс істеуі мүддесінде Қазақстан Республикасы Мемлекеттік шекарасының учаскелерін күзетуді күшейту жөніндегі іс-шаралар жүргізілуде.

Төтенше жағдайлардың алдын алу және оны жоюдың мемлекеттік жүйесін жетілдіру және нығайту үдерісі, оның ішінде дүлей зілзалаларға, авариялар мен апаттарға қарсы іс-қимыл инфрақұрылымын және олардың тәуекелдерін басқару жүйесін дамыту, шұғыл ден қою күштерін қажетті авариялық-құтқару техникасымен, жабдықпен жабдықтау, мониторинг пен болжаудың тиімді жүйесімен қамтамасыз ету ж а л ғ а с т ы р ы л у д а .

Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды даярлау қ а р қ ы н д ы л ы ғ ы а р т т ы р ы л у д а .

Жұмылдыру дайындығы мен жұмылдыру жүйесін жетілдіру, жұмылдыру резервтерін даярлау жөніндегі жұмыс жүргізілуде.

Елдің қорғаныс қабілетін нығайту мүддесінде отандық қорғаныс өнеркәсібі кәсіпорындары, ғылыми және ғылыми-техникалық ұйымдар қызметінің тиімділігін

арттыру жөніндегі іс-шаралар жүргізілді.

Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарты ұйымы шеңберінде Ұжымдық жедел ден қою күштерінің (ҰЖДК) бөлімшелері құрылды. Бірлескен жедел және жауынгерлік даярлық іс-шаралары барысында олардың өзара іс-қимыл жасау деңгейін арттыру жүргізілуде.

Шанхай ынтымақтастық ұйымы желісі бойынша Қазақстан ұйымның терроризмге қарсы әлеуетін нығайтуға, оның ішінде терроризмге қарсы бірлескен оқу-жаттығуларға қатысу жолымен белсенді қатысады.

Ұлттық және өңірлік қауіпсіздікті нығайту мүддесінде Ресеймен, Қытаймен, АҚШ-пен және басқа да мемлекеттермен әскери және әскери-техникалық ынтымақтастық спектрі кеңейтілуде.

Алайда, әлемдегі және өңірдегі әскери-саяси жағдайдың шиеленісуі, техникалық прогресс, қарулы күресу жүргізудің нысандары мен тәсілдерін жетілдіру аясында әскери қауіпсіздіктің қазіргі заманғы қатерлеріне қарсы іс-қимыл жасау үшін мемлекеттің әскери ұйымының тиімділігін ұдайы арттыру қажет, ол мемлекеттің әскери саясатын түзетуді және әскери қауіпсіздікті қамтамасыз ету жүйесін одан әрі дамытуды талап етеді.

3. Негізгі ережелер 3.1. Әскери-саяси жағдайдың даму болжамы, әскери қауіпсіздіктің әлеуетті қатерлері

Әлемдегі қазіргі заманғы әскери-саяси жағдай оқиғалардың шапшаң дамуымен, болжамсыздығымен, әлемдік және өңірлік жетекші державалар бәсекелестігінің күшеюімен, сепаратизмнің, ұлттық және діни экстремизмнің өсуімен сипатталады. Қолданыстағы халықаралық-құқықтық тетіктерді қолданбай, әлеуетті әдістерді қолдану халықаралық жағдайды тұрақсыздандырады, шиеленісті және жанталаса қарулануды өршітеді, мемлекетаралық қайшылықтардың күшеюіне ықпал етеді. Өртүрлі деңгейдегі реттелмеген әскери жанжалдар халықаралық бейбітшілік пен қауіпсіздікке қатер төндіреді.

Ядролық және жаппай қырып-жою қаруының басқа да түрлерін, оларды жеткізу құралдарын шығару технологияларының таралу қаупі сақталуда, халықаралық терроризм мен діни экстремизмнің әрекет ету аясы кеңеюде.

Әскери тұрғыдан қысым көрсету және әскери қауіпсіздік қатерлерін іске асыру үшін қолданылуы мүмкін құралдар өзгерді. Дәстүрлі әскери құралдармен қатар әскери-саяси міндеттерді шешу үшін жаһандық коммуникация, ақпараттық-желілік технологиялар құралдарын пайдалана отырып, іріткі салу күштерінің асимметриялық әрекеті қолданылады.

Сонымен қатар, дамыған және дамушы елдер арасындағы айырмашылықты ұлғайтатын табиғи ресурстардың тең бөлінбеуі, мемлекеттердің әлеуметтік-саяси

құрылымы ұстанымдарының айырмашылығы және жаһанданудың басқа да теріс аспектілері мемлекетаралық қайшылықтардың шиеленісуіне ықпал етуі мүмкін, оларды шешу кезінде әскери және өзге де әлеуетті құралдар қолданылуы мүмкін. Орталық Азияда Ауғанстандағы тұрақсыздықтың сақталуына, өңірдегі әлеуметтік-саяси жағдайдың шиеленісуіне, шекаралық-аумақтық және су проблемаларының, оларды реттеу жөніндегі жетілдірілмеген тетіктердің іс-қимылы шарттарындағы экономикалық, діни және басқа қайшылықтардың болуына байланысты ахуалдың шиеленісуіне алғышарттар бар. Есірткі тасымалы мен заңсыз көші-қон проблемалары трансұлттық с и п а т қ а и е б о л д ы .

Каспийдің құқықтық мәртебесі туралы мәселенің шешілмеуі, Каспий маңындағы кейбір мемлекеттердің өз әскери әлеуетін арттыруға ұмтылуы және даулы мұнай кен орындарының болуы перспективада өңірдегі әскери-саяси жағдайдың шиеленісуін т у д ы р у ы м ү м к і н .

Әскери қауіпсіздік қатерінің сипаты елеулі өзгерістерге ұшырады. Сыртқы және ішкі қатерлер арасындағы өзара байланыс күшейе түсті.

Қазақстан Республикасы әскери қауіпсіздігінің сыртқы қатерлеріне мыналар ж а т а д ы :

1) өңір елдеріндегі әлеуметтік-саяси тұрақсыздық және қарулы арандатулардың ы қ т и м а л д ы ғ ы ;

2) Қазақстан шекарасы маңында әскери жанжалдар ошақтарының болуы;

3) өз мүддесін қамтамасыз ету мақсатында шетел мемлекеттерінің немесе ұйымдарының әскери-саяси қысым көрсетуді, Қазақстан Республикасының ішкі істеріне араласу үшін жаңа ақпараттық-психологиялық күресу технологияларын п а й д а л а н у ы ;

4) Қазақстанның әскери қауіпсіздігіне залал келтіру үшін әскери-саяси ұйымдар мен одақтардың ы қ п а л е т у і н і ң к е ң е ю і ;

5) шекаралас елдердегі халықаралық террористік және радикалды ұйымдардың және топтамалардың, соның ішінде кибертерроризмнің әрекеті, діни экстремизм ұ с т а н ы м д а р ы н ы ң к ү ш е ю і ;

6) жекелеген мемлекеттердің жаппай қырып-жою қаруын және оны жеткізу құралдарын жасау жөніндегі бағдарламаларды жүзеге асыруы, оны шығару үшін пайдаланылатын технологияларды, жабдықтар мен құрауыштарды, сондай-ақ қосарлы мақсаттағы т е х н о л о г и я л а р д ы з а ң с ы з т а р а т у .

Қазақстан Республикасы әскери қауіпсіздігінің ішкі қатерлері мыналар болуы м ү м к і н :

1) елдегі ішкі жағдайды тұрақсыздандыруға бағытталған экстремистік, ұлттық және сепаратистік қозғалыстардың, ұйымдар мен құрылымдардың әрекеті, қарулы күш көрсету әдістерін пайдалана отырып, конституциялық құрылысты өзгерту;

2) заңсыз қарулы құралымдардың құрылуы және олардың әрекеті;

3) диверсиялар, террористік актілер немесе өзге де заңға қарсы әрекеттер жасау үшін пайдаланылуы мүмкін қарудың, оқ-дәрілердің, жарылғыш және басқа да құралдардың заңсыз таратылуы.

3.2. Қазіргі заманғы әскери жанжалдардың сипаты мен негізгі ерекшеліктері

Әскери қауіпсіздіктің әлеуетті қатерлерінің болуы Қазақстан Республикасын мемлекеттің өмірлік маңызды мүддесін қорғау, сондай-ақ Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға сәйкес міндеттемелерді орындау мақсатында Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды әскери жанжалдардағы міндеттерді орындауға әзірлікте ұстауға міндеттейді.

Кез келген әскери жанжалға жиынтығында оның сипатын айқындайтын тараптардың саяси мақсаттарына, әскери іс-қимылдар жүргізу ауқымына, шиеленісіне, қолданылатын қарулы күрес құралдарына, әскерлердің әрекет ету тәсілдеріне негізделген ерекше әлеуметтік-саяси, құқықтық және әскери-стратегиялық ерекшеліктер тән.

Қазіргі заманғы әскери жанжалдардың негізгі ерекшеліктері:

- 1) қайшылықтарды күш көрсету әдістерімен шешу шарасыздығы туралы қажетті қоғамдық пікірді алдын ала қалыптастыру;
- 2) тікелей емес стратегиялық іс-қимылдарды, оның ішінде саяси, психологиялық, ақпараттық қысым көрсету, күшпен қыр көрсету, экономикалық санкцияларды қолдану ;
- 3) мемлекеттік және әскери басқару жүйесіне іріткі салу үшін ақпараттық қарсы күресу рөлін күшейту ;
- 4) ауқымды кеңістіктің етек алуы, жоғары белсенділік пен қарқымдылық, шапшаңдық пен шекті шиеленісу ;
- 5) жаңа және тиімділігі жоғары қару мен оқ-дәрілердің түрлерін (соның ішінде жоғары дәлдікті, электр магниттік, лазерлік және инфрадыбыстық қаруды) қолдану;
- 6) тараптар мен қапталдардың айқын белгіленген түйісу желілерінің болмауы, кеңінен маневр жасау және диверсиялық-барлау күштерін белсенді қолдану үшін жағдай жасайтын әскерлерді жедел құруда үлкен аралық пен алшақтықтың болуы;
- 7) энергетика кәсіпорындарының (бірінші кезекте ядролық), әр түрлі қауіпті өнеркәсіптер түрлерінің, инфрақұрылымның, коммуникациялардың, тыныс-тіршілікті қамтамасыз ету объектілерінің істен шығуы салдарын болжай алмау және басқара алмау ;
- 8) жауынгерлік іс-қимылдарды жүргізудің дәстүрлі емес нысандары мен тәсілдерін пайдалану нәтижесіндегі әскери жанжалдардың асимметриялылығы, оларға арнайы операциялар күштері мен тұрақсыз қарулы құралымдардың қатысуы болып табылады.

3.3. Қазақстан Республикасының қорғаныс саясатының мақсаттары мен міндеттері

Қазақстан Республикасы әскери күштің мәні барынша төмендетілген және мемлекеттер арасындағы дауларды саяси, дипломатиялық және құқықтық құралдарды қолдана отырып, жүзеге асыратын осындай халықаралық қатынастар жүйесін құруды дәйекті түрде қолдайды.

Қазақстан Республикасы бір де бір мемлекет өзіне әлеуетті қарсылас болып табылмайды деп санайды.

Қазақстан Республикасы қорғаныс саясатының басты мақсаттары халықаралық және өңірлік қауіпсіздікті, елдегі ішкі саяси тұрақтылықты нығайту, әскери жанжалдарды болдырмау және Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды Қазақстан Республикасын және оның одақтастарын қарулы қорғауға әзірлікте ұстау болып табылады.

Осы мақсаттарға қол жеткізуде саяси-дипломатиялық, құқықтық, экономикалық, гуманитарлық, ақпараттық-насихаттау және өзге де әскери емес сипаттағы шараларға басымдық беріледі.

Қазақстан Республикасы агрессияға тойтарыс беру, мемлекеттің аумақтық тұтастығы мен егемендігін қарулы қорғау үшін, сондай-ақ Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға сәйкес міндеттерді орындау үшін әскери күш көрсетуді қолдану мүмкіндігін қарастырады.

Қазақстан Республикасы қорғаныс саясатының негізгі міндеттері мыналар болып табылады:

1) халықаралық және өңірлік қауіпсіздікті нығайту, әскери жанжалдарды болдырмау немесе жолын кесу үшін БҰҰ-ның, басқа да халықаралық ұйымдардың әлеуетін пайдалану;

2) мемлекеттің қорғаныс қабілетін, Қарулы Күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың жауынгерлік әзірлігі мен жауынгерлік қабілетін әскери қауіпсіздіктің анағұрлым ықтимал қатерлеріне қарсы іс-қимылды қамтамасыз ететін деңгейде ұстау;

3) ұжымдық және өңірлік қауіпсіздікті нығайту үшін екі жақты және көп жақты негіздерде әскери және әскери-техникалық ынтымақтастықты кеңейту;

4) бейбітшілік пен қауіпсіздікті қолдау жөніндегі халықаралық міндеттемелерді орындау, оның ішінде БҰҰ Қауіпсіздік Кеңесінің тиісті шешімдерін (қарарларын) орындау шеңберінде бітімгершілік қызметіне қатысу;

5) қару-жарақты шектеу, қысқарту, таратпау және жою саласындағы шарттарды өзара орындауды бақылау, мемлекеттер арасындағы сенім шараларын нығайту.

Қазақстан Республикасы әскери қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған шаралар кешенін жоспарлайды және жүзеге асырады. Олардың негізгілері мыналар

б о л ы п

т а б ы л а д ы :

1) әскери-саяси жағдайды дамытуды және әскери қауіпсіздіктің әлеуетті қатерлерін б о л ж а у ;

2) өңірлік қауіпсіздік жүйесін құру, әскери жанжалдарды болдырмау мүддесінде басқа мемлекеттермен және халықаралық ұйымдармен әріптестік және ынтымақтастық к ұ р а л д а р ы н п а й д а л а н у ;

3) ішкі саяси тұрақтылықты қолдау, қазақстандық патриотизмге, оның ішінде азаматтардың мемлекетті қорғауға саналы ұстанымына тәрбиелеу;

4) қазіргі заманғы әскери-саяси жағдайды және оның өзгеру үрдісін ескере отырып, мемлекеттің қорғаныс және әскери ұйымы жүйесін жетілдіру;

5) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын, оның ішінде Кеден одағының тиімді жұмыс істеуі мүддесінде сенімді қорғауды және күзетуді қамтамасыз е т у ;

6) мемлекеттің жұмылдыру әзірлігін қамтамасыз ету;

7) ел аумағын жедел жабдықтау және әскери инфрақұрылымды дамыту жөніндегі жүйелі іс-шараларды жүзеге асыру;

8) жоғары технологиялық әскери өнім шығару үшін отандық қорғаныс өнеркәсібі кәсіпорындарын жедел дамыту және жаңғырту.

Осы шараларды кешенді іске асыру Қазақстан Республикасының қорғаныс қабілетін әскери қауіпсіздіктің әлеуетті қатерлеріне барабар ден қоюды, төмен және орташа қарқынды әскери жанжалдарды болдырмауды және жолын кесуді қамтамасыз ететін деңгейде ұстауға, жоғары қарқынды әскери жанжалдарды болдырмау жөніндегі халықаралық кепілдіктерді құруға ықпал ететін болады.

3.4. Мемлекеттің әскери ұйымын дамыту

Мемлекеттің әскери ұйымын дамыту олардың қызметін регламенттейтін нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды жауынгерлік қолдану міндеттері мен ерекшеліктерін ескере отырып, үйлестірілген және келісілген бағдарламалар мен жоспарлар бойынша жүзеге а с ы р ы л а д ы .

Мемлекеттің әскери ұйымын дамытудың негізгі міндеттері мыналар болып т а б ы л а д ы :

1) мемлекеттің әскери ұйымының барлық құрауыштарын теңгерімді дамыту, әскери қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі міндеттерді орындауды ескере отырып, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды жаңғырту, олардың құрылымы мен к ұ р а м ы н ж е т і л д і р у ;

2) әскери ұйымды басқару жүйесін жетілдіру және оның тиімді жұмыс істеуін а р т т ы р у ;

3) аумақтық және азаматтық қорғаныс жүйелерін жетілдіру;
4) жұмылдыру дайындығын жетілдіру;
5) әскери қызмет беделін және Қазақстан Республикасының азаматтарын әскери-патриоттық тәрбиелеу тиімділігін арттыру;

6) қорғаныс өнеркәсібінің технологиялық базасын одан әрі дамыту және жаңғырту, қару-жарақтың, әскери техника мен оқ-дәрілердің жоғары технологиялық түрлерінің ө н д і р і с т е р і н к ұ р у ;

7) әскери ұйымды дамыту, әскери инфрақұрылымды жетілдіру және әскери кадрларды даярлау, халықаралық және өңірлік қауіпсіздікті қамтамасыз ету мүддесінде халықаралық әскери ынтымақтастықты кеңейту;

8) мемлекеттің қорғанысын және әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері жөніндегі нормативтік-құқықтық базаны жетілдіру.

Мемлекеттің әскери ұйымының негізгі болып табылатын Қарулы Күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың құрылымы мен оны дамытудағы басымдық орта мерзімді кезеңде олардың ішкі саяси тұрақтылықты ұстауға, төмен және орташа қарқынды әскери жанжалдардағы міндеттерді орындауға әзірлігін қамтамасыз ету б о л а д ы .

Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды кешенді дамыту мынадай шараларды жүзеге асыруды болжайды:

1) Қорғаныс министрлігінің Штабтар бастықтары комитетін Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Бас штабына қайта құру және оның бірлесіп жоспарлау, ведомствоаралық үйлестіру және өзара іс-қимыл мәселелеріндегі рөлін к ү ш е й т у ;

2) Қарулы Күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың құрылымын оңтайландыру және жетілдіру, олардың жауынгерлік құрамдас бөлігін күшейту;

3) стратегиялық бағыттарда өз жауапкершілік аймағында әскери қауіпсіздікті қамтамасыз етуге және әскери қауіпсіздіктің әлеуетті қатерлеріне барабар ден қоюға қабілетті тұрарлық жеткілікті қамтылған әскерлер (күштер) топтамаларын құру;

4) автоматтандырылған басқару жүйелерін және телекоммуникациялар құралдарын енгізу есебінен әскерлерді басқару жүйесін жетілдіру, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды стационарлық және ұтқыр басқару пункттері ж е л і с і н к е ң е й т у ;

5) Қарулы Күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың қару-жарағы мен әскери техникасын, ең алдымен байланыс және басқару құралдарын стандарттау ж ә н е б і р і з д е н д і р у ;

6) ақпараттық қарсы күресудің тиімді жүйесін құру;

7) елдің әуе шабуылына қарсы және зымыранға қарсы қорғаныс жүйесін жетілдіру;

8) қазіргі заманғы қару-жарақпен және техникамен, оның ішінде жоғары дәлдікті қарумен жарақтандыру, әскерлерді жауынгерлік даярлау жүйесіне қазіргі заманғы

тренажерлық кешендерді, ақпараттық және техникалық құралдарды енгізу есебінен әскерлердің жауынгерлік қабілетін арттыру;

9) Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды, оларды қолдану және тарту жоспарларына сәйкес өңірлік қағидат бойынша материалдық-техникалық қамтамасыз етудің кіріктірілген құрылымдарын құру;

10) Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды қару-жарақпен, әскери және арнайы техникамен, басқа да материалдық құралдармен орталықтандырып қамтамасыз ету, сондай-ақ бөлінетін қаржы қаражатын ұтымды жұмсау мүддесінде мемлекеттік сатып алу жүйесін жетілдіру;

11) әскери білім және кадрларды даярлау жүйесін жаңғырту, халықаралық озық тәжірибені ескере отырып, әскери ғылымды дамыту;

12) мемлекет аумағын және Каспий өңіріндегі әскери инфрақұрылымды жедел ж а б д ы қ т а у д ы ж е т і л д і р у .

Осы шаралар кешенін іске асыру әскерлердің сапалық параметрлерін арттыруға және Қарулы Күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың жоғары жауынгерлік қабілетін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

3.5. Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды қолдану

Қазіргі заманғы және тиімді Қарулы Күштер, басқа да әскерлер мен әскери құралымдар әскери қауіпсіздікті қамтамасыз етудің маңызды құралы, ішкі саяси тұрақтылық пен Қазақстан Республикасын серпінді әлеуметтік-экономикалық дамыту к е п і л і б о л ы п т а б ы л а д ы .

Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды қолдану Конституцияға, қолданыстағы заңнамаға, Қазақстан Республикасы Президентінің әскери қауіпсіздік мәселелері жөніндегі жарлықтарына, басқа да нормативтік құқықтық актілерге, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерін қолдану ережелеріне, қолдану және тарту жоспарларына сәйкес жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері, басқа да әскерлері мен әскери құралымдары агрессияға тойтарыс беру, елдің аумақтық тұтастығы мен егемендігін қарулы қорғау, мемлекеттік және әскери объектілердің күзеті мен қорғанысы, әуе кеңістігін және теңіз айдынын күзету үшін, ішкі саяси тұрақтылықты қолдау, терроризмге қарсы күресу, төтенше жағдайлардың салдарларын жою, сондай-ақ Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға сәйкес міндеттерді орындау үшін қолданылады және тартылады.

Қарулы Күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың бейбіт уақыттағы н е г і з г і м і н д е т т е р і :

1) жауынгерлік әлеуетті, жауынгерлік және жұмылдыру әзірлігін, мемлекеттік

шекарадағы немесе Қазақстан Республикасы аумағының шегіндегі төмен қарқынды әскери жанжалдарды, кез келген заңсыз қарулы күш көрсетулерді оқшаулауды және жолын кесуді қамтамасыз ететін деңгейде бейбіт уақыттың штаттарында басқару органдары мен әскерлердің даярлық дәрежесін қолдау;

2) әуе кеңістігін күзету, сондай-ақ мемлекеттік шекараның жедел-стратегиялық тұрғыдан маңызды учаскелерін бүркемелеу;

3) аумақтық теңізде, құрлықтық қайраңдарда және Қазақстан Республикасының экономикалық аймағында Қазақстанның ұлттық мүддесін қорғау;

4) ерекше маңызды және стратегиялық объектілерді күзету;

5) орташа немесе жоғары қарқынды жанжал қатері туындаған жағдайда Қарулы Күштерді стратегиялық өрістетуге әзірлікті қамтамасыз ету;

6) диверсиялар мен террористік актілерді болдырмау және жолын кесу;

7) елдің кез келген ауданында ішкі саяси жағдайды тұрақтандыру жөніндегі шешуші іс-қимылдарға әзірлікті көрсету;

8) төтенше жағдайлар режимін қамтамасыз етуге қатысу;

9) авариялардың, экологиялық апаттардың, әр түрлі төтенше жағдайлардың алдын алуға және олардың зардаптарын жоюға қатысу, сондай-ақ табиғи және техногендік сипаттағы дүлей зілзаладан зардап шеккен аумақтардың халқына көмек көрсету;

10) Қазақстан Республикасының халықаралық міндеттемелеріне сәйкес бітімгершілік, гуманитарлық және өзге де операцияларға қатысу.

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарының құрамы, жасақталуы, даярлығы мен қамтамасыз етілуі бейбіт уақытта олардың төмен және орташа қарқынды әскери жанжалдардағы міндеттерді орындауға әзірлігін қамтамасыз етуге тиіс.

Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері, басқа да әскерлері мен әскери құралымдары төмен қарқынды әскери жанжалдарда, әдетте, шиеленісу ошақтарын оқшаулау және жанжалдарды бейбіт құралдармен реттеу үшін жағдай жасау мақсатында неғұрлым ерте сатыда әскери іс-қимылдарды тоқтату, заңсыз қарулы құралымдарды жою, жағдайды қалпына келтіру, заңдылық пен құқық тәртібін қалпына келтіру, қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, халыққа қажетті көмек көрсету үшін қ о л д а н ы л а т ы н б о л а д ы .

Осы міндеттерді шешуге Қарулы Күштердің ұдайы жауынгерлік әзірліктегі құрамалары мен бөлімдері тартылады. Қажет болған кезде олар басқа да әскерлермен және әскери құралымдармен күшейтілуі мүмкін, ал операцияға басшылық жасауды бірыңғай қолбасшылық жүзеге асыратын болады.

Шекара маңындағы жанжалды, әдетте, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің құрамаларымен және бөлімдерімен өзара іс-қимыл жасай отырып, Ұлттық қауіпсіздік комитеті Шекара қызметінің күштері мен құралдары шешеді.

Ішкі қарулы жанжалдардың жолын кесу жөніндегі міндеттер Қазақстан

Республикасы Ішкі істер министрлігінің Ішкі әскерлеріне жүктеледі, оларды күшейту үшін Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің құрамалары мен бөлімдері тартылуы мүмкін.

Қазақстан Республикасы өзіне қарсы агрессия туындаған жағдайда, яғни орташа және жоғары қарқынды жанжалдар туындаған кезде мемлекеттің мемлекеттік органдары мен өзге де ұйымдарын, экономикасын соғыс жағдайы және соғыс уақыты жағдайларында жұмыс істеуге ауыстыруды, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды стратегиялық өрістетуді, қарулы қорғауды, аумақтық және азаматтық қорғаныс іс-шараларын, достас мемлекеттердің қарулы күштерімен бірлескен іс-қимылдар жүргізуді жүзеге асырады.

Қарулы Күштердің, басқа да әскерлер мен әскери құралымдардың соғыс уақытындағы негізгі міндеттері Қазақстан Республикасына және оның одақтастарына қарсы агрессияға тойтарыс беру, агрессордың әскерлеріне соққы беру, оны әскери іс-қимылдарды тоқтатуға мәжбүрлеу, агрессияға дейінгі жағдайды қалпына келтіру болып табылады.

Қазақстан Республикасына қарсы орташа қарқынды әскери жанжал әкімшілік, экономикалық және қорғаныс әлеуетін бұзу, белгілі бір аумақтарды басып алу немесе оларға бақылау орнату, мемлекетті елеулі саяси, экономикалық және басқа да шегіністерге мәжбүрлеу мақсатында туындауы мүмкін.

Орташа қарқынды жанжалға қатысу Қазақстан Республикасының барлық аумағында немесе оның жекелеген облыстарында (жергілікті жерлерінде) соғыс жағдайын енгізуді және ішінара немесе жалпы жұмылдыру жариялауды, мемлекеттің әскери-экономикалық әлеуетінің барлығын немесе елеулі бөлігін пайдалануды талап етуі мүмкін.

Қазақстан Республикасына қарсы жоғары қарқынды жанжал мынадай түбегейлі әскери-саяси мақсаттардан туындауы мүмкін: елде саяси биліктің ауысуы, мемлекеттік және әскери басқару жүйесіне іріткі салу, аумақтың біршама бөлігін иеліктен шығару, мемлекеттің қорғаныс әлеуетін толық жою.

Жоғары қарқынды жанжал туындаған жағдайда мемлекет қатысушысы Қазақстан Республикасы болып табылатын ұжымдық әскери қауіпсіздікті қамтамасыз ету жүйелерінің коалициялық мүмкіндіктері мен әлеуетін пайдалануға ұмтылатын болады.

3.6. Халықаралық әскери ынтымақтастық

Қазақстан Республикасының халықаралық әскери ынтымақтастығы сыртқы саяси және экономикалық орындылыққа сүйене отырып, мемлекеттің әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету міндеттерін теңгерімді шешу мақсатында жүзеге асырылады.

Қазақстан Республикасы мыналарды халықаралық әскери ынтымақтастықтағы басым бағыттар деп санайды:

- 1) өңірдегі әскери саладағы сенім мен жариялық шараларын нығайту;
- 2) жаппай қырып-жою қаруын таратпаудың халықаралық режимдерін нығайтуға жан-жақты жәрдемдесу, қару-жарақ, әскери техника, әскери және қосарлы мақсаттағы технологиялар сауда-саттығының және осы саладағы халықаралық шарттардың халықаралық нормаларын сақтау;
- 3) бірыңғай қорғаныс кеңістігін құру және ұжымдық әскери қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі күш-жігерді шоғырландыру, сондай-ақ Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымының күштері мен құралдарын одан әрі дамыту қажеттілігіне сүйене отырып, ҰҚШҰ-ға мүше мемлекеттермен әскери және әскери-техникалық ынтымақтастық саласындағы нормативтік-құқықтық базаны құруды аяқтау;
- 4) жалпы әскери-саяси мүдделер негізінде Шанхай ынтымақтастық ұйымы шеңберіндегі стратегиялық әріптестікті тереңдету;
- 5) Америка Құрама Штаттарымен және Еуропалық одақ мемлекеттерімен әскери және әскери-техникалық салалардағы ынтымақтастықты кеңейту;
- 6) ұлттық бітімгершілік әлеуетін дамыту, бірлескен оқу-жаттығуларға қатысу және бейбітшілікті қолдау жөніндегі операцияларды жоспарлауда, өткізуде және жан-жақты қамтамасыз етуде тәжірибе алмасу;
- 7) жедел үйлесімділікті қамтамасыз ету мақсатында бітімгершілік бөлімшелерін оқытуда НАТО-ның әдістемелері мен стандарттарын пайдалану;
- 8) шетел компанияларымен қару-жарақ пен әскери техниканы жеткізуді жүзеге асыруға, Қазақстан аумағында бірлескен өндірістерді құруға бағытталған өзара тиімді негіздегі ынтымақтастық.

Қазақстан ұлттық қауіпсіздіктің тиімді және қазіргі заманғы жүйесін құра отырып, халықаралық қауіпсіздік құрылымдарымен белсенді өзара іс-қимыл жасайды.

Қазақстан Республикасы әскери агрессия болған жағдайда бірлескен қауіпсіздікті және ұжымдық қорғанысты қамтамасыз ету мүддесінде жүзеге асырылатын коалициялық әскери құрылыс шеңберінде Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына қатысушы мемлекеттермен ынтымақтастықты нығайтатын болады.

Қазақстан Республикасы мыналарды орта мерзімді кезеңде коалициялық әскери құрылыстағы басым бағыттар деп санайды:

- 1) коалициялық әскери құрылыс мәселелері жөніндегі нормативтік-құқықтық базаны жетілдіру;
- 2) коалициялық күштерді қолдануды бірлесіп жоспарлаудың тиімділігін арттыру;
- 3) келісілген бағдарламалар мен жоспарлар бойынша бірлескен қауіпсіздік пен ұжымдық қорғанысты қамтамасыз ету мүддесінде мақсаты бойынша міндеттерді орындауға әскери контингенттерді даярлау;
- 4) ұжымдық қауіпсіздік жүйесі күштері мен құралдарының өзара іс-қимылы мәселелерін, бірлескен іс-қимылдардың нысандары мен тәсілдерін жетілдіру;
- 5) ҰҚШҰ-ға қатысушы мемлекеттер әуе шабуылына қарсы қорғанысының бірыңғай

жүйесін және оның өңірлік құрауыштарын құру;

б) халықаралық терроризмге, діни экстремизмге, сепаратизмге, есірткі бизнесіне қарсы күресте бірлескен күш-жігерді жандандыру;

7) жаппай қырып-жою қаруын таратпау үдерісіне қатысу;

8) қару-жарақ пен әскери техниканы жөндеу жөніндегі бірлескен кәсіпорындарды құру, оларды жаңғырту жөніндегі бірлескен ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жүргізу;

9) әскери кадрлар даярлау және әскери ғылымды дамыту.

Қазақстан Республикасының ұжымдық және ұлттық қауіпсіздікті нығайту жөніндегі саясатының маңызды құрамдас бөлігі бітімгершілік қызмет болып табылады.

Бітімгершілік қызметтің халықаралық істерде Қазақстанның әскери-саяси ұстанымының ілгерілеуі мен мүдделері үшін маңызды мәні бар, сондай-ақ елдің халықаралық аренадағы беделін елеулі дәрежеге көтереді. Осыған байланысты Қазақстан Республикасы өзіне берілген мандат негізінде БҰҰ аясындағы бітімгершілік операцияларына белсенді қатысатын болады.

Қазақстанның бітімгершілік операцияларына қатысуының негізгі қағидаттары әділдік пен толық бейтараптылықты сақтау, кез келген жанжалдасатын тарапқа деген ерекше көзқарастың болмауы, егер жанжалға басқа хатысушылардың мүддесін шектеуге әкеп соқтыратын болса, бір тараптың мүддесін іске асыруда тікелей немесе қосымша жәрдемдесуден бас тарту болып табылады.

Қазақстанның бітімгершілік қызметіндегі бастысы өңірлік және халықаралық қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін БҰҰ Қауіпсіздік Кеңесінің шешімдеріне және жалпы танылған халықаралық құқық нормаларына сәйкес ұжымдық күш-жігерді шоғырландыру ісінде мемлекеттің қағидатты ұстанымы болып табылады.

Бітімгершілік әлеуетін нығайту мақсатында өңірлік бітімгершілік орталығын дамыту жалғастырылатын болады.

Бейбітшілікті қолдау және қалпына келтіру жөніндегі операцияларда міндеттерді орындау Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарының халықаралық стандарттар бойынша арнайы даярланған бөлімшелеріне жүктеледі. Олардың бітімгершілік операцияларына қатысуы Қазақстан Республикасының Конституциясына, заңнамасына және ратификацияланған халықаралық шарттарға сәйкес қабылданатын Қазақстан Республикасы Парламентінің шешімі негізінде жүзеге асырылады.

Бөлінген контингентті жеке құраммен жасақтау ерікті негізде жүргізіледі.

Халықаралық әскери ынтымақтастық мақсаттарына қол жеткізу көпұлттық негізде сенім мен әріптестік шараларын кеңейтумен және нығайтумен үйлесімдікте ұжымдық қауіпсіздік жүйесін құруды болжайды.

3.7. Қорғанысты әскери-экономикалық қамтамасыз ету

Қорғанысты әскери-экономикалық қамтамасыз етудің басты мақсаты әскери ұйымның қаржылық, материалдық-техникалық және басқа да ресурстарға деген қажеттілігін мемлекеттің әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету және Қазақстан Республикасының экономикалық мүмкіндіктерін ескере отырып, әскери саясатты іске асыру үшін жеткілікті көлемде қанағаттандыру болып табылады.

Елдің қорғанысын әскери-экономикалық қамтамасыз ету мемлекеттің әскери ұйымының бейбіт және соғыс уақытында тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз етуге тиіс.

Осыған сүйене отырып, қорғанысты әскери-экономикалық қамтамасыз етудің негізгі міндеттері мыналар болып табылады:

- 1) мемлекеттің қаржы-экономикалық жүйесін жұмылдыру кезеңінде, соғыс жағдайында және соғыс уақытында жұмыс істеуге дайындау;
- 2) елдің жалпы ішкі өнімінің кемінде бір пайызы деңгейінде Қарулы Күштерді бағдарламалық-мақсатты қаржыландыруды қамтамасыз ету;
- 3) мемлекеттік әскери-техникалық саясатты жетілдіру;
- 4) Қазақстан Республикасының жалпы мемлекеттік жұмылдыру дайындығы ж ү й е с і н да м ы т у .

Қорғанысты әскери-экономикалық қамтамасыз ету міндеттерін орындау мынадай шараларды жүзеге асыруды болжайды:

- 1) әскери-экономикалық саладағы қарым-қатынастарды реттейтін заңнаманы ж е т і л д і р у ;
- 2) Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды мемлекеттің әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі оларға жүктелген міндеттерді шешу үшін жеткілікті көлемде уақтылы қаржыландыру;
- 3) бірыңғай мемлекеттік әскери-техникалық саясатты жүргізу және мемлекеттік қорғаныс тапсырысын қалыптастыру;
- 4) Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды қару-жарақпен, әскери және арнайы техникамен, әскери мүлікпен қамтамасыз ету мақсатында отандық қорғаныс өнеркәсібі кәсіпорындарын жедел және жоғары технологиялық дамыту;
- 5) олардың тиімді жұмыс істеуін және дамытуды қамтамасыз ететін ұйымдық-экономикалық тетіктерді енгізу жолымен әскери және қосарлы мақсаттағы өнім шығаратын отандық кәсіпорындардың қызметін жетілдіру;
- 6) республикалық бюджеттен бөлінген қаржы, босатылатын және пайдаланылмайтын әскери мүлікті сатудан түскен қаражат және Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салынбаған басқа да көздер есебінен қару-жарақ, әскери техника мен басқа да әскери мүлік паркін жаңғыртуды және ж а ң а р т у д ы жү р г і з у ;
- 7) екі жақты және көп жақты форматтарда өзара тиімді халықаралық

әскери-техникалық ынтымақтастықты іске асыру;

8) авиациялық, броньды танк, автомобиль техникасын, зымыран-артиллериялық қару-жарақты, байланыс және АБЖ құралдарын, оқ-дәрілерді, әскери және арнайы техниканың басқа да түрлерін жасау, шығару және жөндеу саласындағы отандық және шетелдік кәсіпорындар кооперациясын кеңейту;

9) қорғаныс өнеркәсібінің ғылыми-техникалық және өндірістік-технологиялық базасын сапалы жаңарту, ғылыми-зерттеу және тәжірибелік-конструкторлық жұмыстарды жүргізу үшін инвестициялар тарту, инновациялық қызметті жандандыру;

10) өткізу нарығын кеңейту, экспорттық әскери өнімнің номенклатурасы мен көлемдерін арттыру жолымен отандық әскери-өнеркәсіптік компаниялар мен кәсіпорындардың экспорттық әлеуетін дамыту;

11) қорғаныс қажеттіліктері үшін өндірілетін өнімді мемлекеттік қабылдау тәртібін ж е т і л д і р у .

Белгіленген міндеттерді іске асыру мемлекеттің әскери ұйымының бейбіт және соғыс уақытында тиімді жұмыс істеуін, сондай-ақ орташа қарқынды әскери жанжалдарда міндеттерді орындау үшін Қарулы Күштерді жұмылдыра және стратегиялық өрістетуді қамтамасыз етеді.

3.8. Жұмылдыру дайындығы

Мемлекеттің жұмылдыру дайындығының мақсаты - соғыс уақытында мемлекетті орнықты басқаруға, ел экономикасын Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарының және халқының мұқтажын қамтамасыз етуге ұйымдасқан түрде ауыстыруға, елді қарулы қорғауға және қорғанысқа, жұмылдыру кезеңінде, соғыс жағдайында және соғыс уақытында әкімшілік-аумақтық бірліктердің жұмыс істеуін қамтамасыз етуге бағытталған бейбіт уақытта жүргізілетін і с - ш а р а л а р к е ш е н і н жү з е г е а с ы р у .

Жұмылдыру дайындығының негізгі міндеттері:

1) мемлекеттік органдардың, сондай-ақ жұмылдыру тапсырысы бар ұйымдардың жұмылдыру дайындығы жүйесін жетілдіру;

2) мемлекеттің жұмылдыру әзірлігін арттыру болып табылады.

Жұмылдыру дайындығы міндеттерін орындау үшін мынадай шараларды іске асыру к ө з д е л е д і :

1) жұмылдыру дайындығы және жұмылдыру саласындағы нормативтік-құқықтық б а з а н ы ж е т і л д і р у ;

2) жұмылдыру, соғыс жағдайы кезеңінде және соғыс уақытында ел аумағын, экономикасын дайындау және мемлекеттік органдардың, ұйымдардың жұмыс істеу ж а ғ д а й л а р ы н а й қ ы н д а у ;

3) тұрғындарды, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды

- жұмылдыруға, соғыс жағдайына және соғыс уақытына даярлау;
- 4) Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерін, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарын жұмылдыруға жасақтау үшін әскери-есептік мамандықтар бойынша азаматтарды даярлау;
 - 5) жұмылдыру, соғыс жағдайы кезеңінде және соғыс уақытында жұмылдыру тапсырыстарын орындауға қажетті өндірісті дайындау;
 - 6) жұмылдыру тапсырыстары бар ұйымдарда жұмылдыру қуаттылығының ұсталуын және сақталуын қамтамасыз ету;
 - 7) жұмылдыру, соғыс жағдайы кезеңінде және соғыс уақытында жұмылдыру тапсырыстарын орындауға қажетті жұмылдыру резервін құру;
 - 8) әскерлердің (күштердің) орналасу географиясына, оларды қолдану және тарту жоспарларына сүйене отырып, мемлекеттік материалдық резерв жүйесін жетілдіру;
 - 9) қару-жарақ пен әскери техника бұйымдарына, маңызды азаматтық өнімге құжаттаманың, сондай-ақ тәуекелі жоғары объектілерге, тұрғындардың тыныс-тіршілігін қамтамасыз ету жүйесіне жобалық құжаттаманың сақтандыру қорын құру, сақтау және пайдалану;
 - 10) жұмылдыру, соғыс жағдайы кезеңінде және соғыс уақытында әскери міндеттілерді брондау;
 - 11) Қарулы Күштерге, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарға жеткізу үшін арналған арнайы құралымдар мен техниканы дайындау;
 - 12) мемлекеттік хабардар ету жүйесін жарақтандыру;
 - 13) қорғалған стационарлық басқару пункттері жүйесін құру;
 - 14) соғыс уақытының Қарулы Күштерінің қажеттілігін қамтамасыз ету үшін қару-жарақ, әскери техника, басқа да әскери мүлік, материалдық құндылықтар қорын одан әрі қалыптастыру және ұстау.

Жұмылдыру жоспарына сәйкес Қазақстан Республикасында жұмылдыру дайындығы мен жұмылдыру міндеттерін іске асыру мақсатында мемлекеттік органдар мен ұйымдарға жұмылдыру тапсырмалары мен тапсырыстары белгіленеді.

Жұмылдыру резервінің материалдық құндылықтарын есепке алу мен сақтауды мемлекеттік материалдық резерв саласындағы уәкілетті орган жүзеге асырады.

Қару-жарақтың, техниканың, оқ-дәрілердің, материалдық-техникалық құралдар мен басқа да әскери мүліктің жедел қорларын жинақтау мен ұстауды қорғаныс саласындағы уәкілетті орган жүзеге асырады.

Жұмылдыру дайындығының міндеттерін іске асыру жұмылдыру, соғыс жағдайы кезеңінде және соғыс уақытында мемлекетті орнықты басқаруды жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

4. Қорытынды

Қазақстан Республикасының Әскери доктринасы мемлекеттің әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі қызметтің қорғаныстық бағыттылығын айқындайды және Қазақстанның мемлекетаралық қайшылықтар мен жанжалдарды шешу кезіндегі дипломатиялық, құқықтық және әскери сипаттағы емес өзге де шаралардың басымдығы туралы қағидатты ұстанымына негізделеді.

Әскери доктринаның ережелерін іске асыру қорғанысты қамтамасыз ету жүйесін одан әрі жетілдіруге, болжанатын барабар қатерлерге және елдің әлеуметтік-экономикалық даму жағдайларына бағытталған өзара байланысты саяси, дипломатиялық, экономикалық, әлеуметтік, ақпараттық, құқықтық, әскери және басқа да шаралар кешенін жүргізу есебінен қамтамасыз етілетін болады.

Әскери доктринаның ережелері әлемдегі және өңірдегі әскери-саяси жағдайдың даму қарқыны, әскери қауіпсіздіктің сыртқы және ішкі қатерлерінің сипаты мен мазмұны, әскери теорияның негізгі ережелерінің өзгеруі, мемлекеттің әскери ұйымының дамуы ескеріле отырып нақтыланатын және толықтырылатын болады.

Әскери доктринаның жекелеген ережелері Қазақстан Республикасы Президентінің жыл сайынғы жолдауларында, мемлекеттің әскери қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері жөніндегі заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерде, Қарулы Күштерді, басқа да әскерлер мен әскери құралымдарды дамытудың бағдарламалық құжаттарында нақтылануы мүмкін.

Қазақстан Республикасы өзінің халықаралық қауіпсіздікті қолдау, әскери жанжалдарды болдырмау мақсаттарына, басқа мемлекеттердің ішкі істеріне араласпау қағидаттарын ұстанатындығын растайды.